

Lausunto

12.06.2024

Asia: VN/3522/2024

Lausuntopyyntö: Valtioneuvoston asetus Oikeuspalveluvirastosta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne ehdotetuista kelpoisuusvaatimuksista? (1-3 §)

Lievennystä kelpoisuusvaatimuksista koskien julkisen oikeusavustajan enintään kahden vuoden määräaikaiseen virkasuhteeseen nimittämistä pidetään tarpeellisena, perusteltuna ja kannatettavana.

Talous- ja velkaneuvojan sekä yleisen edunvalvojan kelpoisuusvaatimusten sanamuodon muuttamista koulutuksen ja kokemuksen osalta pidetään kannatettavana.

Oikeuspalveluvirastosta annetun lain (1133/2023) mukaan Oikeuspalveluvirastoon siirtyviin virkoihin nimitettyinä olevat ovat edelleen kelpoisia virkoihinsa, ja asetusluonnoksen mukaan henkilö on myös kielitaidon osalta kelpoinen sellaiseen virkaan, johon hän on kelpoinen asetuksen tullessa voimaan. Talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain (813/2017) mukaan talous- ja velkaneuvojana ennen kyseisen lain voimaan tuloa talous- ja velkaneuvojana toiminut on kelpoinen toimimaan talous- ja velkaneuvojana sen estämättä, mitä kelpoisuusvaatimuksista on lain 4 §:ssä säädetty. Vastaavaa siirtymäsäännöstä ei ole yleisen edunvalvojan viran osalta. Nähdäksemme talous- ja velkaneuvonnasta annettu laki (813/2017) mahdollistaa talous- ja velkaneuvojana joskus toimineen hakeutumaan nyt esitetyinkin säännöksen estämättä uuteen talous- ja velkaneuvojan virkaan, mitä mahdollisuutta yleisellä edunvalvojalla ei ole silloin kun hän ei täytä kelpoisuusvaatimusta koulutuksen osalta. Nyt esitetty kirjoitusasu saattaa aiheuttaa epäselvyyttä sen osalta, onko talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain mukainen poikkeussääntö edelleen olemassa, minkä vuoksi esitämme, että kirjoitusasua selkeytettäisiin edellä mainitulta osin.

Lausuntonne ehdotetuista kielitaitovaatimuksista (4-5§)

Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan edunvalvontatoimiston osalta ehdotettu 4 § vastaa Länsi- ja Sisä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin näkemystä siitä, että kyseisellä virkamäärällä voidaan riittävästi turvata ruotsinkielisten edunvalvonnan päämiesten palvelut.

Valtakunnan tasolla ruotsinkielisten talous- ja velkaneuvojien ehdotettu kokonaismäärän voidaan arvioida olevan riittävä. Neuvojien jakautumista toimistoittain tulisi vielä pohtia tarkemmin, jotta palvelut tulisivat alueellisesti turvatuiksi mahdollisimman tasaisesti ruotsinkieliselle asiakaskunnalle koko maassa, mikä alue on merkittävästi laajempi kuin Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan alue. Ehdotetun 4 §:n mukaan ruotsinkielisistä talous- ja velkaneuvojien viroista 4/6 sijoittuisi Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan oikeusaputoimistoon. Virasto katsoo, että Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan oikeusaputoimistossa voisi olla näistä kolme virkaa ja yksi nyt Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan oikeusaputoimistolle ehdotetuista voisi olla esimerkiksi Varsinais-Suomen alueella.

Julkisia oikeusavustajia koskien ehdotettu neljä ruotsinkielistä oikeusavustajan virkaa Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan oikeusaputoimistoon vastaa viraston näkemystä. Lisäksi voisi kuitenkin harkita, tulisiko ruotsinkielisiä julkisia oikeusavustajia olla enemmän koko valtakunnan alueella esteellisyytilanteiden vuoksi. Tällä hetkellä esimerkiksi ruotsinkielisiä ns. putkitoimistoja oikeusapupäätösten tekemistä varten ei ole näkemyksemme mukaan riittävästi, minkä vuoksi syntyy haasteita esteellisyytilanteiden osalta.

Nähdäksemme talous- ja velkaneuvonnasta annettu laki (813/2017) mahdollistaa talous- ja velkaneuvojana joskus toimineen hakeutumaan nyt esitetynkin säännöksen estämättä uuteen talous- ja velkaneuvojan virkaan. Selvytyden vuoksi olisi hyvä todeta, edellytetäänkö tällöin kielitaitovaatimuksen täyttymistä.

Lausuntonne edunvalvontatoimistoja ja oikeusaputoimistoja koskevasta sääntelystä (7-9 §)

Ehdotus vastaa viraston näkemystä.

Muut kommenttinne asetusluonnoksesta?

-

Sorsila Krista
Länsi- ja Sisä-Suomen oik.apu ja edunval - Länsi- ja Sisä-Suomen oikeusapu-
ja edunvalvontapiiri